

III. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2024-3-04>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ В ПОЛЬЩІ

Яворський Р. І.*кандидат юридичних наук,**докторант кафедри адміністративного та інформаційного права**Національний університет «Львівська політехніка»**вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна**orcid.org/0000-0002-0973-054X**yavorskiroman@gmail.com*

Ключові слова: *правове регулювання, законодавство, туризм, туристична діяльність, туристичні послуги, гармонізація.*

У статті здійснено комплексний аналіз чинного законодавства, що регулює туристичну діяльність у Польщі, з урахуванням європейських норм та стандартів. Правове регулювання туристичної сфери в Польщі є складним процесом, який базується на численних національних та міжнародних нормативних актах. Особливу увагу приділено Закону про туристичні послуги Польщі, який є основним нормативним документом, що визначає вимоги до діяльності туристичних агентств, готелів, туроператорів, а також забезпечує захист прав споживачів. Закон про туристичні послуги Польщі містить положення про регулювання діяльності туроператорів, захист прав споживачів, фінансові гарантії та відповідальність за неналежне виконання послуг. Він узгоджується з Директивою ЄС 2015/2302, що посилює захист туристів, забезпечуючи права на компенсацію, страхування та фінансові гарантії у разі банкрутства компанії або скасування поїздки. Також у статті проаналізовано інші правові акти, зокрема Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги, прийнятий у 2017 році, який регулює організацію туристичних поїздок, та Закон від 22 липня 2016 року, що запровадив Туристичний гарантійний фонд для захисту прав туристів у разі неплатоспроможності туроператорів. Особливо розглянуто Закон про Польську організацію туристичну, що сприяє розвитку туристичної інфраструктури та підвищенню конкурентоспроможності країни як туристичного напрямку. Аналіз показав, що правова база Польщі адаптована до європейських вимог, що забезпечує високий рівень захисту туристів та сприяє розвитку туризму в країні.

Крім того, гармонізація польського законодавства із європейськими стандартами відкрила нові можливості для польських підприємств у сфері туризму, оскільки вони змогли працювати на європейському ринку з дотриманням загальноєвропейських норм і вимог. Це також призвело до посилення конкуренції на ринку туристичних послуг, що стало стимулом для покращення якості обслуговування та інновацій у галузі.

LEGAL REGULATION OF TOURISM IN POLAND

Yavorskyi R. I.

Candidat of Law,

Doctoral Student at the Department of Administrative and Information Law

National University "Lviv Polytechnic"

Stepana Bandery str., 12, Lviv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-0973-054X

yavorskiroman@gmail.com

Key words: *tourism and recreational activities, administrative and legal regulation, legal framework, regulation issues, coordination of authorities, digitalization of tourism.*

The article provides a comprehensive analysis of the current legislation governing tourism activities in Poland, taking into account European norms and standards. Legal regulation of the tourism sector in Poland is a complex process based on numerous national and international regulations. Particular attention is paid to the Polish Travel Services Act, which is the main regulatory document defining the requirements for the activities of travel agencies, hotels, tour operators, and ensuring consumer protection. The Polish Travel Services Act contains provisions on the regulation of tour operators, consumer protection, financial guarantees and liability for improper performance of services. It is aligned with EU Directive 2015/2302, which strengthens the protection of tourists by providing rights to compensation, insurance, and financial guarantees in the event of a company's bankruptcy or trip cancellation. The article also analyzes other legal acts, in particular the Law on Tourist Events and Related Tourist Services adopted in 2017, which regulates the organization of tourist trips, and the Law of July 22, 2016, which introduced the Tourist Guarantee Fund to protect the rights of tourists in the event of insolvency of tour operators. The Law on the Polish Tourist Organization, which contributes to the development of tourism infrastructure and enhances the country's competitiveness as a tourist destination, is considered separately. The analysis showed that Poland's legal framework is adapted to European requirements, which ensures a high level of tourist protection and promotes tourism development in the country.

In addition, the harmonization of Polish legislation with European standards opened up new opportunities for Polish enterprises in the field of tourism, as they were able to work on the European market in compliance with common European norms and requirements. It has also led to increased competition in the travel services market, which has been an incentive for improved service quality and innovation in the industry.

Постановка проблеми. Проблема правового регулювання туризму в Польщі є актуальною, враховуючи стрімкий розвиток туристичної галузі, її економічне та соціальне значення для країни. Туризм вимагає ефективної нормативної бази, яка б забезпечувала баланс між інтересами держави, туристичних компаній, місцевих громад та туристів. Водночас швидкі зміни у світовій туристичній індустрії, викликані глобалізацією, цифровізацією та пандемією, вимагають адаптації національних правових норм. Польща як країна Європейського Союзу (ЄС) повинна узгоджувати своє законодавство з нормами ЄС, що додає складнощів у правове регулювання галузі. Основною проблемою є роз-

робка дієвих правових механізмів, які б не лише сприяли розвитку туризму, але й забезпечували захист прав туристів, екологічну стійкість та відповідність міжнародним стандартам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій у сфері правового регулювання туризму в Польщі свідчить про активне вивчення цієї тематики з боку польських науковців. Особливу увагу приділяють питанням адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу, регулюванню прав і обов'язків суб'єктів туристичної діяльності та захисту прав споживачів туристичних послуг.

Зокрема, Пьотр Цибула є одним із провідних польських науковців у сфері правового регулювання

туризму. У своїх роботах він зосереджується на таких важливих питаннях, як регулювання прав та обов'язків сторін при укладанні договорів про туристичні послуги, відповідальність організаторів туризму за неналежне виконання зобов'язань, а також правові аспекти організації екскурсій. Книга під редакцією П. Цибули [1] є важливим внеском у дослідження правових аспектів туризму та подорожей, зокрема в контексті історичних змін та сучасних викликів. У виданні представлені статті, присвячені пам'яті професора Януша Сондла, видатного фахівця в галузі права туризму, що підкреслює його внесок у розвиток цієї дисципліни. Д. Борек, М. Мігдал, К. Світай та Г. Завістовська [2] досліджують правові аспекти туризму в Польщі, зосереджуючи увагу на актуальному стані законодавства та його впливі на туристичну індустрію. Водночас Я. Акінча [3] аналізує правову природу таймшару як специфічної форми туристичних послуг, розглядаючи його історичний розвиток та законодавчі норми, що регулюють цю сферу. Автор акцентує на важливості захисту прав споживачів і обов'язків компаній, що пропонують таймшар, підкреслюючи необхідність інтеграції міжнародних норм у національне законодавство Польщі. Крім того, М. Томашевська [4] розглядає місце туристичного права в польській правовій системі, підкреслюючи його роль як окремої галузі права, що потребує більш детальних досліджень. Науковиця акцентує на важливості формалізації правових норм у сфері туризму для забезпечення правових гарантій для споживачів і постачальників туристичних послуг. Водночас у іншій праці [5] М. Томашевська обговорює ключові методологічні та соціологічні аспекти, що впливають на розвиток туристичного права. Вчена акцентує на необхідності інтеграції різних наукових підходів для більш комплексного аналізу правових норм у сфері туризму, підкреслюючи важливість дослідження соціальних явищ, пов'язаних із туризмом, що відкриває нові перспективи для подальших наукових розробок у цій галузі.

Ці дослідження підкреслюють актуальність проблем правового регулювання туризму в Польщі та сприяють розробці нових підходів до вдосконалення законодавства в умовах сучасних викликів туристичної галузі.

Метою статті є здійснити комплексний аналіз чинного законодавства, яке регулює туристичну діяльність у Польщі, з урахуванням європейських норм та стандартів.

Виклад основного матеріалу. Правове регулювання туризму в Польщі є складним процесом, що базується на численних національних та міжнародних нормативних актах. З огляду на динамічний розвиток туристичної галузі, правові рамки відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки туристів, захисту прав споживачів і підтримці стабільності ринку. Основні законодавчі

акти, такі як, наприклад, Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [6], забезпечують чіткі правила для туристичних агентств, готелів та інших учасників ринку.

У дослідженні правового регулювання туризму в Польщі основну увагу приділяється аналізу чинної законодавчої бази, яка регулює туристичну діяльність у країні, а також процесу гармонізації національного законодавства з нормами ЄС. Польська туристична галузь керується кількома ключовими нормативними актами, серед яких Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [6] та інші правові акти, що регулюють питання безпеки туристів, договірні відносини, права споживачів та відповідальність суб'єктів туристичної діяльності.

Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [6] є основним нормативним актом, що регулює діяльність туристичних агентств, туроператорів, а також захист прав споживачів у туристичній сфері. Цей закон встановлює основні вимоги до надання туристичних послуг, включає норми щодо укладання договорів між туристичними агентствами та споживачами, а також регулює питання відповідальності за надані послуги.

Основні положення закону включають:

1. Регулювання діяльності туроператорів та агентств: Закон визначає, що всі організації, які пропонують туристичні послуги, повинні бути зареєстровані та виконувати вимоги ліцензування.

2. Захист прав споживачів: Закон передбачає, що споживачі мають право на отримання повної інформації про надані послуги, їхню вартість, умови анулювання договорів та повернення коштів.

3. Фінансові гарантії: Туристичні компанії повинні надавати фінансові гарантії або страхові поліси, які забезпечують захист туристів у разі банкрутства компанії або невиконання зобов'язань.

4. Відповідальність туроператорів: Закон чітко регламентує відповідальність туроператорів за неналежне виконання послуг або зміни в умовах договору. Туристичні агентства зобов'язані виплачувати компенсації у разі збитків, завданих клієнтам.

Варто зауважити, що Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [6] відповідає директивам ЄС, зокрема Директиві Європейського Парламенту і Ради 2015/2302 [7] щодо пакетних турів, що посилює захист прав споживачів у сфері туризму. Так, Директива 2015/2302 щодо пакетних

турів та пов'язаних туристичних послуг регулює пакетні тури в ЄС і спрямована на підвищення захисту туристів. Вона передбачає гарантії для споживачів у випадку банкрутства туроператорів, а також визначає права туристів на відшкодування збитків або надання альтернативних послуг у випадку порушення умов договору.

Так, Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [6] адаптовано до цієї директиви. Основні положення, що відповідають директиві, включають:

1. **Обов'язкове страхування:** Польське законодавство передбачає страхування туроператорів на випадок їхньої неплатоспроможності, що відповідає вимогам директиви 2015/2302 щодо захисту туристів.

2. **Інформаційні зобов'язання:** Закон зобов'язує туроператорів інформувати споживачів про всі умови договору, що також збігається з директивою.

3. **Право на компенсацію:** Туристи мають право вимагати відшкодування або альтернативу, якщо тур не відповідає домовленостям, що є ключовим положенням директиви.

Також важливим регулюючим документом є Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [8], який був прийнятий 24 листопада 2017 року і регулює організацію туристичних заходів у Польщі. Він охоплює всі аспекти організації пакетних турів, а також нові види послуг, пов'язаних із туризмом. Основною метою закону є захист туристів від фінансових ризиків, пов'язаних з туристичними поїздками, і забезпечення прозорих умов для надання туристичних послуг.

Так, Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [8]:

1. Відповідає Директиві Європейського Союзу 2015/2302 [7], яка стосується захисту прав споживачів у сфері туризму, забезпечуючи права туристів у разі банкрутства туроператора або скасування поїздки.

2. Визначає зобов'язання туроператорів і агентів щодо надання повної та чіткої інформації про пакетні тури, включаючи умови страхування, обмеження відповідальності та можливі ризики для споживачів.

3. Встановлює правила для туроператорів, які зобов'язані надавати фінансові гарантії для забезпечення можливості повернення коштів туристам у разі неможливості виконання зобов'язань.

4. Включає механізми захисту прав споживачів, таких як право на компенсацію за несправністю чи скасування турів.

Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [8] також охоплює питання електронної торгівлі туристичними послугами та розвиток інноваційних туристичних продуктів, що важливо в контексті цифровізації туризму.

Закон від 22 липня 2016 року про зміну Закону про туристичні послуги та Закону про обов'язкове страхування, Фонду гарантування страхових внесків і Польського бюро страхових комунікацій (Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) [9] був прийнятий з метою вдосконалення правового регулювання туристичних послуг та покращення захисту туристів через створення додаткових фінансових механізмів.

Основні зміни, внесені цим Законом:

1. Створення Туристичного гарантійного фонду: – що забезпечуватиме захист туристів у випадках неплатоспроможності туроператорів або їхнього банкрутства;

– завдяки цьому фонду, туристам гарантується повернення коштів за невиконані тури або організація повернення туристів до країни походження.

2. Посилення вимог до туроператорів: – туроператори зобов'язані надавати фінансові гарантії на випадок неплатоспроможності, що зменшує ризики для споживачів;

– збільшено обсяги страхового покриття, що забезпечує додатковий захист прав споживачів у випадках скасування або зміни умов туру.

3. Зміни в обов'язковому страхуванні, які передбачають розширення захисту туристів у сфері медичного страхування та страхування відповідальності туроператорів.

4. Відповідність європейським стандартам: Закон адаптований до вимог Директиви 2015/2302 ЄС [7] щодо туристичних послуг, посилюючи захист туристів у разі непередбачуваних обставин.

Завдяки прийняттю Закону від 22 липня 2016 року про зміну Закону про туристичні послуги та Закону про обов'язкове страхування, Фонду гарантування страхових внесків і Польського бюро страхових комунікацій (Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) [9] туристи отримали підвищену фінансову безпеку, а туроператори стали зобов'язані дотримуватись суворіших правил страхування та надання послуг.

Аналіз Закону від 25 червня 1999 року про Польську організацію туристичну (Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej) [10] є важливим етапом у вивченні правового регулювання туристичної діяльності в Польщі. Цей Закон визначає правові основи діяльності у сфері туризму в Польщі. Він має важливе значення для розвитку туристичної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності Польщі як туристичного напрямку. Актуальність і ефективність цього Закону слід оцінювати в контексті змін, що відбуваються в туристичній галузі, а також у світлі нових викликів, таких як пандемія, зміни клімату і розвиток нових технологій.

Основні положення Закону від 25 червня 1999 року про Польську організацію туристичну (Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej) [10]:

1. Мета і завдання організації: Закон визначає основні цілі Польської організації туристичної, серед яких сприяння розвитку туризму, координація діяльності суб'єктів туристичного ринку та підвищення конкурентоспроможності Польщі як туристичного напрямку.

2. Фінансування та ресурси: Документ регулює джерела фінансування організації, зокрема, державне фінансування, кошти з туристичних зборів та інші ресурси. Це важливо для розуміння механізмів підтримки туристичної інфраструктури.

3. Співпраця з іншими інституціями: Закон передбачає співпрацю Польської організації туристичної з місцевими органами влади, бізнесом та міжнародними організаціями. Це дозволяє ефективно реалізовувати туристичні програми та ініціативи.

4. Регуляторні функції: Організація має право розробляти рекомендації та норми для туристичного бізнесу, що є важливим для забезпечення високих стандартів обслуговування та безпеки туристів.

Після огляду основних законодавчих актів, що регулюють туристичну діяльність у Польщі, варто звернути увагу на інші важливі нормативно-правові документи, які також впливають на цю сферу. Аналізуючи ці акти, можна виявити специфіку та різноманіття правових норм, які забезпечують розвиток і безпеку туризму в країні. У цьому контексті розглянемо основні положення, які визначають правове поле туристичної індустрії, враховуючи міжнародні зобов'язання Польщі та європейські тенденції:

1. Закон від 16 вересня 2011 року про таймер (Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare) [11]. Цей Закон регулює відносини, пов'язані з угодами таймер, що дозволяють споживачам придбати право користування об'єктами нерухомості на обмежений термін. Основна мета – захистити

права споживачів, надаючи їм детальну інформацію про угоди та їх умови, що сприяє прозорості на ринку.

2. Закон від 15 листопада 1984 року про право перевезень (Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe) [12]. Цей Закон визначає правові основи для перевезення пасажирів і вантажів у Польщі. Він охоплює питання відповідальності перевізників, права пасажирів та механізми компенсації у випадках порушення угод про перевезення.

3. Закон про авіацію від 3 липня 2002 р. (Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze) [13]. Цей Закон визначає правила, що регулюють авіаційний транспорт в Польщі, включаючи права та обов'язки авіакомпаній та пасажирів, а також питання безпеки польотів.

4. Закон від 18 вересня 2001 р. про Морський кодекс (Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski) [14]. Цей Закон регулює морські перевезення в Польщі, зокрема питання відповідальності судновласників, права пасажирів та порядок компенсацій за завдані збитки під час морських перевезень.

Відзначимо, що правове регулювання туризму в Польщі охоплює різні аспекти, від авіаційного до морського транспорту. Кожен з цих актів направлений на забезпечення прав пасажирів і захист їх інтересів, що є важливим для розвитку туристичного сектору. Вони допомагають створити безпечне і прозоре середовище для туристичних послуг, що, зі свого боку, підвищує довіру споживачів до ринку.

Процес інтеграції Польщі до ЄС сприяв гармонізації її законодавства із європейськими стандартами. Це включає імplementацію директив ЄС, таких як Директива про пакети туристичних послуг (Directive (EU) 2015/2302) [7], яка забезпечує захист прав споживачів при купівлі турпакетів та окремих туристичних послуг. Ця директива зобов'язує країни-члени ЄС гарантувати, що споживачі отримують достатню інформацію про туристичні послуги, а також право на компенсацію у разі неналежного виконання угоди. Зокрема, директива передбачає чіткі вимоги до інформації, яку повинні надавати постачальники туристичних послуг, включаючи деталі щодо умов контракту, безпеки та відповідальності.

Крім того, гармонізація польського законодавства із європейськими стандартами відкрила нові можливості для польських підприємств у сфері туризму, оскільки вони змогли працювати на європейському ринку з дотриманням загальноєвропейських норм і вимог. Це також призвело до посилення конкуренції на ринку туристичних послуг, що стало стимулом для покращення якості обслуговування та інновацій у галузі.

Правове регулювання туризму в Польщі перебуває на етапі активного вдосконалення та адаптації

до сучасних вимог, зокрема під впливом інтеграційних процесів в рамках ЄС. Це вдосконалення зумовлено необхідністю забезпечення високих стандартів обслуговування, захисту прав споживачів, а також реагування на нові виклики, такі як зміни клімату, пандемії та розвиток технологій.

Відповідно до сучасних вимог, польське законодавство активно імплементує європейські директиви, які встановлюють чіткі правила для діяльності туристичних компаній. Наприклад, вже згадана Директива про пакети туристичних послуг (Directive (EU) 2015/2302) [7] не тільки зобов'язує туристичних операторів надавати вичерпну інформацію про послуги, але й регулює питання відповідальності у випадках невиконання контрактних зобов'язань. Це, зі свого боку, допомагає підвищити довіру споживачів до туристичних продуктів, що є критично важливим для розвитку галузі.

Крім того, польське правове регулювання туризму не обмежується лише імплементациєю директив. Воно також активно реагує на потреби ринку, зокрема через запровадження нових нормативних актів, що регулюють електронні послуги, охорону навколишнього середовища та соціальну відповідальність бізнесу. Наприклад, у відповідь на зростаючий інтерес до екологічного туризму, Польща розробляє стратегії, які сприяють сталому розвитку туристичних маршрутів та об'єктів.

Крім того, активна співпраця між державними органами, туристичними підприємствами та науковими установами забезпечує постійний моніторинг і вдосконалення правового поля. Це дозволяє адаптувати законодавство до змін у суспільстві та економіці, а також впроваджувати інноваційні рішення, які відповідають сучасним викликам.

Таким чином, правове регулювання туризму в Польщі перебуває в стадії динамічного розвитку, спрямованого на підвищення ефективності туристичного сектору, захисту прав споживачів та забезпечення сталого розвитку, що є важливими чинниками для зміцнення позицій Польщі на міжнародній туристичній арені.

Висновки. Підсумовуючи, відзначимо, що аналіз правового регулювання туризму в Польщі демонструє важливість створення комплексної

законодавчої бази, що забезпечує ефективну функціональність туристичної галузі. Основні законодавчі акти, зокрема Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) та Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.), створюють чіткі правила для всіх учасників ринку, зокрема для туристичних агентств і операторів. Ключовими аспектами цих законів є захист прав споживачів, обов'язкове страхування та фінансові гарантії, що є особливо важливими у випадку непередбачуваних обставин, таких як банкрутство туроператорів. Інтеграція польського законодавства з нормами ЄС, зокрема Директивою 2015/2302, свідчить про прагнення до гармонізації правил на європейському рівні, що підвищує рівень безпеки та надійності туристичних послуг. Додатково, прийняття Закону від 22 липня 2016 року про зміну Закону про туристичні послуги та Закону про обов'язкове страхування, Фонду гарантування страхових внесків і Польського бюро страхових комунікацій (Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) сприяло покращенню фінансової безпеки туристів через створення Туристичного гарантійного фонду. Це підвищує захист споживачів та сприяє стабільності ринку.

Таким чином, правове регулювання туризму в Польщі, завдяки своїй адаптивності до нових викликів і потреб, виступає важливим чинником для розвитку та конкурентоспроможності туристичної інфраструктури країни. Важливою є також роль Польської організації туристичної у формуванні стратегії розвитку галузі та підвищенні її привабливості на міжнародній арені. Проте, з огляду на глобальні виклики, такі як зміни клімату і пандемії, необхідно постійно вдосконалювати законодавчі механізми для забезпечення стійкості та адаптивності туристичного сектору.

ЛІТЕРАТУРА

1. P. Cybula (red.). Prawne aspekty podróży i turystyki – historia i współczesność. Prace poświęcone pamięci Profesora Janusza Sondla, Kraków 2018, 399 s.
2. Borek D., Migdal M., Świtaj K., Zawistowska H. Stan prawa turystyki w Polsce. Praktyczne vademecum zarządzania i organizacji. Szczecin, 2023. URL: <https://forumturystyki.pl/wp-content/uploads/2023/03/STAN-PRAWA-TURYSTYKI.pdf>
3. Akińcza J. Timeshare. Prawo periodycznego świadczenia wypoczynkowego – geneza i przedmiot prawa. *Kortowski Przegląd Prawniczy*. 2022. № 2. P. 5–17.
4. Tomaszewska M. Status prawa turystycznego w systemie prawa jako perspektywa dla badań szczegółowych (zagadnienia wstępne). *Opolskie Studia Administracyjno-Prawne*. 2012. № 10(1). P. 63–84.
5. Tomaszewska M. O niektórych metodologicznych i socjologicznych problemach prawa turystycznego. *Zeszyty Naukowe. Turystyka i Rekreacja*. 2019. № 1(23). P. 15–34.

6. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19971330884>
7. Directive (EU) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements, amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/314/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>
8. Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r. URL: <https://www.gov.pl/web/sport/ustawa-o-imprezach-turystycznych-i-powiazanych-uslugach-turystycznych-oraz-akty-wykonawcze-opublikowane-w-dzienniku-ustaw>
9. Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160001334>
10. Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19990620689>
11. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20112301370>
12. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20021301112>
13. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19840530272>
14. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20011381545>